

Сексуално и репродуктивно понашање младих корисница интернета у Србији

Мирјана Рашевић¹, Катарина Седлеци²

¹Институт друштвених наука, Универзитет у Београду, Београд, Србија;

²Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“, Београд, Србија

КРАТАК САДРЖАЈ

Увод Истраживање сексуалног и репродуктивног понашања младих људи у Србији није досад вршено путем интернета, мада је то њихов популаран информативни и комуникациони канал.

Циљ рада Циљ рада је била анализа прихваћености интернета међу адолесценткињама као метода истраживања сексуалног и репродуктивног понашања, идентификовање просечне девојке из Србије која се информисе преко интернета, као и сагледавање најважнијих проблема из сфере сексуалног и репродуктивног здравља наших адолесценткиња.

Методе рада Могућност коришћења интернета сагледана је на основу броја девојака узраста 19–20 година које су одговориле на поједина питања постављена на веб-сајту Удружења за репродуктивно здравље Србије, а поузданост налаза праћењем конзистентности одговора. Профил испитанице дефинисан је на основу најчешће изабраног одговора на постављена питања од понуђених, а најважнији проблеми издвајањем одговора на поједина питања које је изабрао значајан удео испитаница.

Резултати Интернет се показао као прихваћена метода испитивања међу младима, јер је велики број адолесценткиња одговорио на понуђену анкету. Просечна испитаница живи у граду (78%), с родитељима (53%), у функционалној породици (78%) и припада вишем економском слоју (47%). Веома је друштвена (44%), студира и финансијски је зависна од родитеља (67%). Остварила је први сексуални однос са 17 година (20%) и имала је једног сексуалног партнера (46%). Љубав јој је најважнији разлог за сексуалне односе (64%) и задовољна је својим сексуалним животом (64%). Користи кондом као методу контрацепције (45%), није имала искуство са трудноћом (91%) и није јој била дијагностикована полно преносива инфекција (85%). Истовремено су код значајног удела испитаница уочени озбиљни проблеми који могу да угрозе сексуално и репродуктивно здравље.

Закључак Интернет има велики потенцијал за дефинисање модела сексуалног и репродуктивног понашања младих, а пружа и могућност ублажавања уочених проблема различитим активностима, укључујући и упућивање мотивационих порука преко овог медија.

Кључне речи: сексуално понашање; девојке; интернет; коришћење контрацепције; сексуално и репродуктивно здравље

УВОД

Сексуално и репродуктивно понашање младих је веома актуелна тема која је предмет бројних истраживања код нас и у свету. Изазов за истраживаче је објективно сагледавање тог значајног, а ипак осетљивог аспекта живота младих. Највећи број студија посвећених тој теми методолошки је заснован на анонимном анкетирању адолесцената у школи или здравственој установи [1-8]. Спорадично се врше и репрезентативна истраживања која подразумевају интервјуисање младих испитаника [9]. Оба начина проучавања сексуалног и репродуктивног понашања младих имају ограничења. Мада замишљено као анонимно истраживање, упитна је искреност одговора добијених попуњавањем анкетног упитника у школи или саветовалишту за младе. Стид или жеља за потврђивањем у вршњачкој групи и страх од прекора наставника, родитеља или лекара могу да утичу на добијање социјално пожељних исказа девојака и младића. Поготово постоји сумња у реалност одговора

датих непознатом лицу током интервјуа у породичном окружењу.

Неусклађеност међу добијеним налазима о сексуалном и репродуктивном понашању младих у Србији указује на методолошке слабости поменутих, класичних начина проучавања ове теме. То може да се илуструје резултатима три анкетна истраживања која су изведена са сличном циљном групом у истом временском интервалу. У првом је, од 1.800 ученика првог разреда средњих школа у Београду, претходно сексуално искуство пријавило 24% дечака и 3% девојчица [1]. У другој студији, која је обухватила 1.101 младу особу из Београда, Ниша, Подгорице и Бање Луке, у истом узрасту сексуално активних било је 6% (4% дечака и 2% девојчица) [2]. У трећем истраживању је, од 500 анкетираних средњошколаца из Београда, сексуално искуство претходно доживело 41% младића и 32% девојака [3]. И на крају, у последњем репрезентативном истраживању изведеном у Србији 2006. године претходно сексуално искуство навело је 29% младих узраста 15–19 година, са ве-

Correspondence to:

Katarina SEDLECKY
Institut za zdravstvenu zaštitu
majke i deteta Srbije
„Dr Vukan Čupić“
Radoja Đakića 6-8, 11070 Beograd
Srbija
ksedlecki@gmail.com

ћим уделом младића (36%) у поређењу са девојкама (22%) [9].

ЦИЉ РАДА

У овом истраживању је постављено неколико циљева. Први је да се испита прихваћеност интернета међу адолесценткињама из Србије као метода истраживања њиховог сексуалног и репродуктивног понашања. Други циљ је дефинисање профила адолесценткиња које се одржавају битним за сексуално и репродуктивно здравље информису путем интернета. Трећи циљ је да се утврде најважнији проблеми који могу да угрозе њихово сексуално и репродуктивно здравље.

МЕТОДЕ РАДА

Девојкама узраста 19–20 година које су посећивале веб-сајт Удружења за репродуктивно здравље Србије понуђено је да попуне упитник који је посебно осмишљен за потребе овога истраживања. Веб-сајт садржи информације о безбедном сексуалном понашању и ефикасној контрацепцији, као и оне које интересују младе (најважније вести о популарним личностима, хороскоп и слично). Сакупљени су и анализирани одговори на 31 питање, који су добијени од 6. јануара 2011. до 3. јануара 2012. године. Питања су се односила на основна социодемографска обележја девојка и на модел њиховог сексуалног и репродуктивног понашања.

Први циљ рада је сагледан на основу броја девојака које су одговориле на поједина питања, а поузданост налаза истраживања процењивана је на основу анализе најчешћих одговора на три релевантна питања објективне природе (узраст када је доживела први сексуални однос, број сексуалних партнера и метода контрацепције коју примењује) и удела испитаница који их је изабрао у три временска пресека: 30. маја и 8. августа 2011. године, те 3. јануара 2012. године. Профил девојке која користи интернет као начин за стицање знања битног за сексуално и репродуктивно понашање

дефинисан је на основу најчешће изабраног одговора на 20 питања. Најважнији проблеми су утврђени издвајањем одговора на поједина питања који указују на угроженост сексуалног и репродуктивног здравља, а изабрао их је значајан удео испитаница.

Коришћење добијених резултата у научноистраживачке сврхе одобрио је Етички одбор Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду.

РЕЗУЛТАТИ

Број девојака које су одговориле на поједина питања био је од 1.603 до 5.394. Током истраживања најчешћи одговори на постављена питања о узрасту када је девојка остварила први сексуални однос, броју досадашњих сексуалних партнера и виду заштите од трудноће били су исти, као и удео испитаница које су их изабрале у сва три временска пресека (Табела 1). Наиме, у мају и августу 2011. године, као и у јануару 2012. године, најчешћи одговор испитаница је био да су доживеле прво сексуално искуство са 17 година (21%, 20%, 20%), имале једног партнера (47%, 47%, 46%) и користиле кондом као методу контрацепције (44%, 45%, 45%).

Просечна девојка узраста 19–20 година која у Србији користи интернет ради бољег информисања о сексуалном и репродуктивном здрављу најчешће живи у граду (78%), с родитељима (53%), у функционалној породици (78%) и припада вишем економском слоју (47%). Таква испитаница је студент и финансијски је зависна од родитеља (67%), који имају и највише утицаја на одлуке које доноси (42%). Најчешће је веома друштвена (44%). Истовремено, излази до касно у ноћ неколико пута месечно (45%), пије алкохолна пића неколико пута годишње (47%) и није имала искуства са дрогом (76%) (Табела 2).

Испитаница је најчешће имала први сексуални однос са 17 година (20%), хетеросексуалне је оријентације (91%) и имала је једног сексуалног партнера (46%). Заљубљеност, односно љубав јој је најважнији разлог за сексуалне односе (64%), редовно доживљава орга-

Табела 1. Најчешћи одговори на три питања у три временска пресека током истраживања

Table 1. The most common answers to three questions in three time points

Најчешћи одговори испитаница The most common answers of respondents	Датум временског пресека Date of the time point								
	30. мај 2011. May 30 th , 2011			8. август 2011. August 8 th , 2011			3. јануар 2012. January 3 rd , 2012		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Први сексуални однос са 17 година The first sexual intercourse at age 17	897	190	21.2	1237	253	20.4	2180	440	20.2
Имала једног сексуалног партнера Has had one sexual partner	871	408	46.9	1205	563	46.7	2120	981	46.3
Користи кондом као методу контрацепције Uses a condom as a contraceptive method	836	366	43.8	1137	512	45.0	1992	888	44.6

1 – Укупан број анкетираних испитаница; 2 – Број испитаница који је изабрао наведени одговор; 3 – Удео испитаница који је изабрао наведени одговор (у процентима)

1 – Total number of the interviewed young women; 2 – The number of respondents who chose the listed answer; 3 – The proportion of respondents in percentage who chose the listed answer (in percent)

зам (37%) и задовољна је својим сексуалним животом (64%). Користи кондом као методу контрацепције (45%), није имала искуство са трудноћом (91%) и није јој била дијагностикована полно преносива инфекција (85%) (Табела 3).

На основу издвајања одговора на поједина питања које је изабрао значајан удео испитаница, сагледано је

неколико проблема који могу да угрозе сексуално и репродуктивно здравље адолесценткиња у Србији. Наиме, 29% адолесценткиња је прво сексуално искуство доживело са 16 и мање година, 25% је имало четири или више сексуалних партнера, а 24% је остварило сексуални однос у вези која је трајала до седам дана. Контрацепцију не користи или примењује методу преки-

Табела 2. Социодемографски профил испитаница
Table 2. Socio-demographic profile of respondents

Одговори испитаница Respondents' answers	Укупан број анкетираних девојака Total number of the interviewed young women	Испитанице које су изабрале наведени одговор Respondents who chose the listed answer	
		Број испитаница Number of respondents	Удео испитаница (%) Proportion of respondents (%)
Живи с родитељима Lives with parents	5394	2878	53.4
Завршила средњу стручну школу Graduated from secondary vocational school	3349	1410	42.1
Живи у граду Lives in town	2982	2323	77.9
Има довољно новца за своје потребе Has enough money for her needs	2682	1266	47.2
Живи у функционалној породици Lives in a functional family	2571	2017	78.4
Има много пријатеља Has a lot of friends	2493	1107	44.4
Илази до касно у ноћ неколико пута месечно Gets out late at night a few times a month	2433	1099	45.2
Алкохолна пића пије неколико пута годишње Uses alcohol a few times a year	2389	1116	46.7
Нема искуства с дрогом Has no experience with drugs	2362	1787	75.7
Родитељи имају највише утицаја на њене одлуке Parents have the most influence on her decisions	2306	958	41.5
Студира и не ради Studying and not working	2245	1514	67.4

Табела 3. Профил сексуалног и репродуктивног понашања испитаница
Table 3. Sexual and reproductive behaviour profile of respondents

Одговори испитаница Respondents' answers	Укупан број анкетираних девојака Total number of the interviewed young women	Испитанице које су изабрале наведени одговор Respondents who chose the listed answer	
		Број испитаница Number of respondents	Удео испитаница (%) Proportion of respondents (%)
Први сексуални однос са 17 година The first sexual intercourse at age 17	2180	440	20.2
Имала једног сексуалног партнера Has had one sexual partner	2120	981	46.3
Хетеросексуална оријентација Heterosexual orientation	2111	1929	91.4
Заљубљеност/љубав је најважнији разлог за сексуалне односе Being in love/love is the most important reason to have sex	1603	1033	64.4
Доживљава оргазам при скоро сваком сексуалном односу Experiences orgasm during almost every sexual intercourse	2011	738	36.7
Задовољна својим сексуалним животом Satisfied with her sex life	1644	1059	64.4
Користи кондом као методу контрацепције Uses a condom as a contraceptive method	1992	888	44.6
Нема искуства с трудноћом Has not been pregnant	1970	1782	90.5
Није имала полно преносиву инфекцију Has not had sexually transmitted infection	1915	1621	84.7

Табела 4. Учесталост одговора на поједина питања која указују на угроженост сексуалног и репродуктивног здравља
Table 4. Frequency of answers to questions indicating the vulnerability of sexual and reproductive health

Одговори испитаница Respondents' answers	Укупан број анкетираних девојака Total number of the interviewed young women	Испитанице које су изабрале наведени одговор Respondents who chose the listed answer	
		Број испитаница Number of respondents	Удео испитаница (%) Proportion of respondents (%)
Први сексуални однос са 16 и мање година The first sexual intercourse at age 16 or less	2180	621	28.5
Имала четири сексуална партнера или више њих Has had four or more sexual partners	2120	537	25.3
Остварила сексуални однос у вези краћој од седам дана Has had a sexual intercourse in a relationship lasting less than seven days	2065	488	23.6
Користи методу прекинутог сношаја или не користи контрацепцију Uses withdrawal or nothing for contraceptive purposes	1992	561	28.2
Доживљава оргазам ретко или никада Achieving orgasm never or rarely	2011	630	31.3
Није или не зна да ли је задовољна својим сексуалним животом Not satisfied or confused with her sex life	1644	585	35.6
Доживела неку врсту злостављања у партнерској вези Has experienced some form of violence in a partner relationship	1636	247	15.1
Са садашњим искуством би одложила почетак сексуалне активности With current experience would postpone the initiation of sexual activity	1628	639	39.3

нутог сношаја 28% испитаница. Готово једна трећина испитаница (31%) никада није доживела оргазам или га доживљава ретко, а 36% девојака није задовољно или је збуњено својим сексуалним животом. Злостављање у партнерској вези искусило је 15% девојака. Са искуством које има, 39% њих би одложило почетак сексуалне активности (Табела 4).

ДИСКУСИЈА

Интернет је данас веома важно средство комуникације међу младима. У очекивању података пописа становништва Србије из 2011. године, који ће први пут пружити увид о коришћењу интернета код нас, навешћемо налазе истраживања из Кине о његовој употреби. У тој земљи је 54% корисника интернета млађе од 25 година, а интернет повремено или стално користи више од 10% припадника ове старосне групе [10]. Популарност интернета је и у Србији омогућила да се у кратком временском року анкетира велики број младих особа, независно од места њиховог живљења и по ниској цени. Реално је претпоставити да су, у условима заштићене приватности, девојке искреније одговарале на постављена питања. На поузданост добијених налаза директно указује непромењеност најчешћих одговора на три изабрана питања и удела испитаница који их је навео у одређеним временским пресецима. Изабрана питања су битна за дефинисање модела сексуалног и репродуктивног понашања испитаница, али и независна од субјективне перцепције адолесценткиња.

С друге стране, јасан недостатак је у томе што је на упитник претежно одговарала селекционисана група девојака из виших социоекономских кругова Србије. Будући да је реч о категорији младих који се образују користећи савремене технологије, претпоставља се да је њихово понашање безбедније у односу на општу популацију младих у Србији. Озбиљно аналитичко ограничење је и то што постоје само збирни резултати на поједине одговоре, без могућности да се одговори повежу с индивидуалним карактеристикама испитаница. Такође, није постојала контрола старости испитаница, нити подручја у којем живе.

Просечна девојка која се о сексуалном и репродуктивном здрављу информише преко интернета живи у градској, хармоничној породици, има академске амбиције и усвојене здраве стилове живота. Мада је веома друштвена, није под пресудним утицајем вршњачке групе, јер родитељи имају највише утицаја на одлуке које доноси. У свом сексуалном понашању истовремено има елементе и модерног и традиционалног. Тако је са сексуалном активношћу почела са 17 година, али је заљубљеност, односно љубав најважнији разлог за сексуалне односе, које је до краја адолесценције остваривала само с једним партнером. Задовољна је сексуалним животом и успешно брине о репродуктивном здрављу користећи кондом.

У истраживању су, међутим, уочени и озбиљни проблеми у сексуалном и репродуктивном понашању адолесценткиња. Приближно четвртина испитаница је угрозила своје здравље преурањеним ступањем у сексуалне односе, честом променом партнера, оства-

ривањем сексуалних контаката у кратким везама и излагањем непланираној трудноћи и полно преносивим инфекцијама. Још већи број је оних које немају задовољавајући сексуални живот, а свака седма девојка је већ до краја адолесценције доживела неки облик злостављања у партнерском односу. Злостављање у партнерској вези адолесцената је запажено и у другим земљама. Тако је у испитивању које је обухватило 6.548 адолесцената у хетеросексуалној „романтичној“ вези из Сједињених Америчких Држава (САД) учесталост насилног понашања била 19% међу паровима који нису ступили у сексуалне односе, а 37% међу онима који их имају [11]. У секундарној анализи података из лонгитудиналне студије о здрављу адолесцената у САД утврђено је да се девојкама изложеним физичком злостављању у партнерској вези знатно чешће догађа да остају трудне, док их трпљење психичког злостављања чини склониом некоришћењу кондома [12].

Покушај да се у најпопуларнијој медицинској бази података (MEDLINE) пронађу методолошки сродна истраживања ради поређења није дао жељени резултат. Наиме, највећи број истраживања изведених путем интернета бавио се осетљивим темама везаним за искуство жртава сексуалног злостављања, хомосексуалну оријентацију, порнографију, као и за делотворност употребе интернета у образовне сврхе [13-16]. Свакако да се поставља питање зашто није било истраживања о сексуалном и репродуктивном понашању девојака изведених преко интернета. Могуће је да су таква истраживања непотребна у развијеним земљама, која периодично врше репрезентативне студије. С друге стране, у земљама у развоју употреба интернета није широко распрострањена међу младима. Примера ради, удео становништва који користи интернет је значајно већи у Северној Америци (78,3%) и Европи (58,3%) у поређењу с Азијом (23,8%) и Африком (11,4%) [17].

На основу утврђеног профила испитанице, који се у социодемографским обележјима разликује од просека за Србију, намеће се закључак да интернет у Србији још није моћан инструмент за информисање већине младих о сексуалном и репродуктивном здрављу. Веб-сајтови који постоје у Србији треба да буду видљивији и ефикаснији у привлачењу интересовања опште популације адолесцената.

Порука овог истраживања која је посебно важна при осмишљавању образовне и здравствене политике јесте да више пажње треба посветити образовању деце и омладине у области сексуалног и репродуктивног здравља. Значајан је удео испитаница којима недостају знање и вештине за доношење одлуке о ступању у сексуалне односе, заштиту од злостављања и за превенцију нежељених последица сексуалне активности. Попут других европских земаља, а у складу с усвојеним документима Светске здравствене организације, и у Србији треба тежити развоју комплетне сексуалности младих уз очување репродуктивног здравља [18].

Заштита репродуктивног здравља младих претпоставља, између осталог, прихватање принципа двојне

заштите ради истовремене превенције трудноће и полно преносивих инфекција. У том смислу инсистира се на томе да адолесценти уз кондом користе још једну ефикасну методу контрацепције [19]. Познато је, наиме, да искључива употреба кондома доводи до стопе неуспеха од две трудноће до 14 трудноћа у групи од 100 жена током прве године коришћења [20]. Код нас овај принцип није широко прихваћен, на шта указују и резултати овога истраживања. Највећи број наших испитаница с академским аспирацијама и мотивисаних да стекну знања о заштити репродуктивног здравља не користи високоефикасну контрацепцију.

Питање које свакако треба да се истражи односи се и на сексуално понашање и репродуктивно здравље младића који користе интернет. Непосредан повод за размишљање у овом правцу су налази претходно цитираног истраживања урађеног међу ученицима средњих школа главних градова Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Македоније који су показали да дечаки чешће од девојчица користе интернет (32% дечака према 20% девојчица) као извор сазнања о сексуалном и репродуктивном здрављу [3].

ЗАКЉУЧАК

Налази истраживања, како по броју добијених одговора, тако и по њиховој поузданости, показују да интернет има велики потенцијал за вршење истраживања међу младима. То је посебно значајно када предмет проучавања задире у интимне сфере живота, као што су питања у вези са сексуалношћу, партнерским односима, ризичним понашањем и заштитом репродуктивног здравља. Претпоставка за коришћење интернета као истраживачког инструмента је постојање информативно-едукативних веб-сајтова који су привлачни општој популацији младих. Информације од значаја за сексуално и репродуктивно здравље на интернету траже девојке које су сексуално активне. Ово средство комуникације посебно користе девојке с вишим животним аспирацијама у жељи да спрече последице сексуалне активности. И поред тога што се може претпоставити да се оне по правилу безбедније понашају, налази овога истраживања су указали на значајан удео оних које својим понашањем угрожавају сексуално и репродуктивно здравље. Отуда би било важно да се путем интернета и других едукативних канала младима шаљу мотивишуће поруке које би истовремено подржале развој њихове сексуалности и допринеле потпуној заштити репродуктивног здравља.

ЗАХВАЛНИЦА

Овај рад је настао као резултат сарадње на Пројекту 47006, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

ЛИТЕРАТУРА

- Vuković D, Bjegović-Mikanović V. Povezanost socijalno-ekonomskog statusa i seksualnog ponašanja adolescenata. *Srp Arh Celok Lek.* 2007; 135(5-6):321-5.
- Stanković M, Miljković S, Grbeša G, Višnjić A. General characteristics of adolescent sexual behaviour: national survey. *Srp Arh Celok Lek.* 2009; 137(7-8):409-15.
- Delva W, Wuillaume F, Vansteelandt S, Claeys P, Verstraeln H, Temmerman M. Sexual behaviour and contraceptive use among youth in the Balkans. *Eur J Contracept Reprod Health Care.* 2007; 12(4):309-16.
- Sedlecki K, Marković A, Rajin G. Zdravstveni aspekt seksualnosti kod adolescenata. *Srp Arh Celok Lek.* 2001; 129(5-6):109-13.
- Stanković B. Fertilitet i reproduktivno zdravlje mladih. *Beograd: Službeni glasnik;* 2004.
- Sedlecky K, Rašević M, Topić V. Family planning in Serbia ? The perspective of female students from the University of Belgrade. *Eur J Contracept Reprod Health Care.* 2011; 16(6):469-79.
- Kisić-Tepavčević D, Šterić M, Kisić V, Popović A, Pekmezović T. Znanja, stavovi i ponašanje adolescenata Beograda u vezi s reproduktivnim zdravljem. *Srp Arh Celok Lek.* 2010; 138(3-4):214-18.
- Sedlecki K. Ponašanje i stavovi adolescenata relevantni za reproduktivno zdravlje. *Stanovništvo.* 2001; 39(1-4):91-117.
- Grozdanov J, Vuković D, Krstić M, Vančevska-Slijepčević B. Istraživanje zdravlja stanovnika Republike Srbije: 2006. godina – osnovni rezultati. *Beograd: Ministarstvo zdravlja Republike Srbije;* 2007.
- Lou CH, Zhao Q, Gao ES, Shah IH. Can the internet be used effectively to provide sex education to young people in China? *J Adolesc Health.* 2006; 39:720-8.
- Kaestle CE, Halpern CT. Sexual intercourse precedes partner violence in adolescent romantic relationships. *J Adolesc Health.* 2005; 36:386-92.
- Roberts TA, Auinger P, Klein JD. Intimate partner abuse and the reproductive health of sexually active female adolescents. *J Adolesc Health.* 2005; 36:380-5.
- Balsam KF, Lehavot K, Beadnell B, Circo E. Childhood abuse and mental health indicators among ethnically diverse lesbian, gay, and bisexual adults. *J Consult Clin Psychol.* 2010; 78(4):459-68.
- Lyons A, Pitts M, Smith G, Grierson J, Smith A, McNally S, et al. Versatility and HIV vulnerability: investigating the proportion of Australian gay men having both insertive and receptive anal intercourse. *J Sex Med.* 2011; 8(8):2164-71.
- Luder MT, Pittet I, Berchtold A, Akre C, Michaud PA, Suris JC. Associations between online pornography and sexual behavior among adolescents: myth or reality? *Arch Sex Behav.* 2011; 40(5):1027-35.
- Gilbert LK, Temby JRE, Rogers SE. Evaluating a teen STD prevention Web site. *J Adolesc Health.* 2005; 37(3):236-42.
- Internet usage statistics: The Internet Big Picture. World Internet Users and Population Stats. Available from: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm> [accessed Feb 2, 2012].
- World Health Organization Regional Office for Europe. WHO regional strategy on sexual and reproductive health. Available from: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/69529/e74558.pdf [accessed Feb 12, 2012].
- Trussell J. Contraceptive failure in United States. *Contraception.* 2011; 83:397-404.
- Moos MK, Bartholomew NE, Lohr KN. Counseling in the clinical setting to prevent unintended pregnancy: an evidence-based research agenda. *Contraception.* 2003; 67:115-32.

Sexual and Reproductive Behaviour of Young Female Internet Users in Serbia

Mirjana Rašević¹, Katarina Sedlecky²

¹Institute of Social Sciences, University of Belgrade, Belgrade, Serbia;

²Institute of Mother and Child Health Care of Serbia "Dr Vukan Čupić", Belgrade, Serbia

SUMMARY

Introduction Investigation of sexual and reproductive behaviour of youth in Serbia has not been performed by Internet, although it is their popular information and communication channel.

Objective Analysis of the Internet acceptability among adolescent females as a research method for sexual and reproductive behaviour, identification of the common girl from Serbia, which is informed via the Internet, as well as an overview of the most important problems in the field of sexual and reproductive health of our adolescents.

Methods The possibility of using the Internet is perceived on the basis of the number of girls aged 19-20 years who responded to certain questions asked on the website of the Association of Reproductive Health of Serbia, and reliability of the findings by monitoring the consistency of the obtained responses. Girl's profile is defined according to most commonly selected answer to a particular issue, and the most important problems by selecting answers to some questions chosen by a significant proportion of patients.

Results Internet has proven to be the accepted research tool

among young people, according to a large number of adolescent females who responded to the given questionnaire. The common girl lives in the city (78%), with parents (53%), in the functional family (78%) and belongs to a higher economic stratum (47%). She declares having many friends (44%), being a student, and financially completely relying on parents (67%). She had first sexual intercourse at the age of 17 (20%) and sexual experience with one partner (46%). Her main motive for sexual activity is being in love (64%), and is satisfied with her sexual life (64%). She prefers condom as a contraceptive method, has not been pregnant (90%), and has not been diagnosed with STI (85%). At the same time, serious problems, which may affect sexual and reproductive health, have been identified in a significant proportion of respondents.

Conclusion Internet has a great potential for defining the model of sexual and reproductive behavior of youth, and offers the possibility of alleviating these problems by a variety of activities, including sending motivational messages via Internet.

Keywords: sexual behaviour; young females; Internet; contraception use; sexual and reproductive health